

Asukkaiden mielipiteitä meluntorjunnan toimintasuunnitelman 2018–2022 toimenpide-ehdotuksista

Kyselyn toteutus

Kyselyn tarkoituksena oli esitellä meluntorjunnan toimintasuunnitelman 2018–2022 toimenpide-ehdotuksia kaupunkilaisille ja antaa heille mahdollisuus kertoa näkemyksensä toimenpiteiden tärkeydestä kaupungin ääniympäristön parantamiseksi.

Kysymys kaikkien toimenpiteiden kohdalla oli sama: *Kuinka tärkeinä koet seuraavat toimenpiteet kaupungin ääniympäristön parantamiseksi?* Vastausvaihtoehdot olivat *Erittäin tärkeä, tärkeä, en osaa sanoa, ei erityisen tärkeä ja ei lainkaan tärkeä*. Avoimessa vastauskentässä oli mahdollista kertoa aiheeseen liittyviä seikkoja, joita suunnittelussa voidaan vielä ottaa huomioon. Kaikki vastaajat eivät vastanneet aivan kaikkiin kohtiin (n=374–378). Vastaajilta ei kysytty taustatietoja, vaan fokus oli pelkästään toimenpiteiden kommentoinnissa.

Kysely oli avoinna 29.9.–4.10.2017. Tänä aikana kyselyyn vastasi 386 henkilöä. Kyseessä oli verkkokysely. Kyselystä lähetettiin tieto kaikille meluntorjunnan suunnittelun uutiskirjeen tilaajille, Helsingin kaupunginosayhdistyksille ja muutamalle muulle avainjärjestölle omissa verkostoissaan jaettavaksi. Lisäksi sitä mainostettiin kaupunkiympäristön toimialan sosiaalisen median kanavissa, josta se levisi muiden ryhmien sivustoille.

Tulokset

Yleisesti ottaen valtaosa vastaajista kannatti ehdotettuja toimenpiteitä. Ainoastaan ruuhkamaksujen käyttöönoton kannattajien ja vastustajien joukko oli täsmälleen yhtä suuri. Muita toimenpiteitä pidettiin huomattavasti useammin tärkeinä tai erittäin tärkeinä kuin ei-tärkeinä. Vierainta vastaajille oli satamatoiminnan meluhaittoihin vaikuttaminen. Lähes puolet vastaajista ei osannut sanoa niistä mielipidettään.

Useimmin erittäin tärkeänä pidettiin ehdotusta, että melu otetaan paremmin huomioon maankäytön ja liikenteen suunnittelussa. 65 % vastaajista piti toimenpide-ehdotusta erittäin tärkeänä ja 25 % tärkeänä. Suuri osa avoimista vastauksista koski maankäyttöä ja kaavoitusta: kaupungin tiivistymistä kritisoitiin ja useissa vastauksissa ilmaistiin huoli viheralueiden säilymisestä. Vastaajista 52 % pitikin erittäin tärkeänä ja 29 % tärkeänä toimenpide-ehdotusta, jolla edistetään kaupungin hiljaisten tai hiljaisiksi koettujen alueiden käyttöä rauhoittumiseen ja virkistymiseen. Avoimissa kommentteissa korostettiin eritoten helposti saavutettavan lähiluonnon virkistävää ja rauhoittavaa vaikutusta hektisessä kaupungissa.

52 % vastaajista oli sitä mieltä, että on erittäin tärkeää kehittää joukkoliikennettä yksityisautoilun vähentämiseksi. Vastaajista 29 % piti tätä tärkeänä. Avoimissa vastauksissa painotettiin, että joukkoliikenteen hinnoittelua ja houkuttelevuutta on kohennettava, jotta se olisi todellinen vaihtoehto autoilulle. Vastaajien mukaan erityisesti parannusta kaipaa poikittaisliikenne. Myös hiljaisten kulkumuotojen (kävely, pyöräily) edistäminen koettiin usein erittäin tärkeäksi (42 %). Useissa avoimissa vastauksissa vaadittiin voimakkaampia keinoja autoilun vähentämiseksi hiljaisten kulkutapojen edistämisen sijaan tai rinnalle. Meluntorjuntatoimista, melun lähteistä ja omista keinoista melun vähentämiseksi viestimistä piti erittäin tärkeänä 31 % ja tärkeänä 39 % vastaajista.

Sähköisen liikenteen edistäminen koetaan vastausten perusteella tärkeäksi. Sähköbussien osuuden kasvattamista ja niiden latausinfraan rakentamista piti erittäin tärkeänä 44 % vastaajista. Sähköisten kulkuneuvojen ja työkoneiden käyttöönoton edistäminen nähtiin hieman useammin tärkeänä (40 %) kuin erittäin tärkeänä (33 %). Kuitenkin vain alle 10 % mielestä sähköisten kulkuneuvojen käyttöönoton edistäminen ei ole tärkeää.

Ajonopeuksien alentamista piti erittäin tärkeänä 35 % vastaajista ja 32 % piti toimenpidettä tärkeänä. Sen sijaan 13 % ei pitänyt toimenpidettä tärkeänä. Hieman suurempi osa vastaajista (45 %) piti erittäin tärkeänä sitä, että katu ympäristöjä muokataan mataliin ajonopeuksiin kannustaviksi. Nopeusrajoitusten alentaminen kirvoitti paljon kommentteja sekä puolesta että vastaan. Avoimissa vastauksissa kritisoitiin muun muassa nopeusvalvonnan tehostumusta. Nähtiin, että ajonopeuksien laskeminen ei muuta ajokäyttäytymistä, mikäli ajonopeuksia ei valvota tarkemmin. Kitkarenkaiden käyttöönottoa piti erittäin tärkeänä 27 % vastaajista ja 30 % piti toimenpidettä tärkeänä.

Rakenteellisista meluntorjuntatoimista kysyttäessä 42 % vastaajista piti melua vaimentavien asfalttien käyttöä erittäin tärkeänä ja 32 % tärkeänä. Melusteiden rakentamista priorisointisuunnitelman mukaan piti erittäin tärkeänä 40 % ja tärkeänä 34 %. Avoimissa kommentteissa todettiin, että on ensisijaisen tärkeää vaikuttaa melun synty lähteeseen, ei hoitaa oireita. Osa taas koki, että meluisilla alueilla asuville näillä toimilla on hyvin suuri merkitys. Vaadittiin, että melusteitä rakennetaan lisää ja vanhoja melusteitä huolletaan ja päivitetään nykyistä melutasoa vastaaviksi. Melusteiden katkonaisuutta kritisoitiin, samoin niiden rakentamista vain toiselle puolen katua.

Meluisilla alueilla sijaitsevien koulujen, päiväkotien ym. herkkien kohteiden ääneneristävyyden parantamista peruskorjausten yhteydessä piti erittäin tärkeänä toimenpiteenä 41 % vastaajista. Tätä toimenpidettä pidettiin erittäin tärkeänä tai tärkeänä useammin kuin melusteiden rakentamista tai hiljaisen asfaltin käyttöä. Vain pieni osuus vastaajista oli asiasta toista mieltä. Neuvontaa oman asunnon ääneneristävyyden parantamiseksi pidettiin erittäin tärkeänä harvemmin (24 %).

Kesällä 2017 tehdyn asukaskyselyn mukaan rakentamisesta, kunnossapidosta ja jakelusta aiheutuva melu häiritsi varsin suurta osaa vastaajista. Kuitenkin tämän kyselyn perusteella vain 26 % näkee, että niiden melun vähentämiseen tähtäävät toimenpiteet olisivat erittäin tärkeitä. Avoimissa kommentteissa rakentamisen melun suhteen toivotaan tarkempaa valvontaa. Pitkäkestoiset, suuret rakennushankkeet koetaan stressaaviksi ja niiden ympärille toivottiinkin melusteitä tai muita ratkaisuja asukkaita suojaamaan.

Keskusta-alueen ruuhkamaksujen käyttöönotto oli kyselyn toimenpide-ehdotuksista ainoa, joka jakoi vastaajajoukon tasaisesti kaikkiin vastausluokkiin. Lähes sama osuus piti toimenpidettä erittäin tärkeänä (20 %) ja ei lainkaan tärkeänä (22 %). Viidennes ei osannut sanoa asiasta mielipidettään. Aihetta kommentoi kuitenkin vain muutama vastaaja. He toivoivat, että mahdolliset ruuhkamaksut määräytyisivät matkan kokonaispituuden mukaan, ja että ne kohdistuisivat Helsingin ulkopuolelta tulevaan liikenteeseen.

Johtopäätökset

Tuloksissa huomionarvoista on, että omaa aktiivisuutta vaativat toimenpide-ehdotukset saivat vähemmän kannatusta kuin puhtaasti kaupungin vastuulla olevat toimet. Muun muassa ruuhkamaksujen käyttöönotto, kitkarenkaiden edistäminen, ajonopeuksien laskeminen sekä kävelyn ja pyöräilyn edistäminen saivat enemmän "ei lainkaan tärkeä" -vastauksia kuin muut toimenpiteet. Suurin osa vastaajista kuitenkin piti näitäkin toimenpiteitä (ruuhkamaksujen käyttöönottoa lukuun ottamatta) erittäin tärkeinä tai tärkeinä. Nämä ovatkin melun ja muiden liikenteen haittavaikutusten vähentämisen kannalta ratkaisevia toimenpiteitä.

Rakenteellinen meluntorjunta (esim. melusteet, melua vaimentava katupäällyste) koettiin tärkeäksi, mutta useissa avoimissa vastauksissa painotettiin, että on olennaisempaa vähentää melun syntyä kuin torjua sen leviämistä. Osa vastaajista olisi toivonut tarkempaa tietoa esitetyistä toimenpide-ehdotuksista, kuten melusteiden yhteydessä mainitusta priorisointisuunnitelmasta.

Vaikka toimenpiteitä ei pyydetty laittamaan tärkeysjärjestykseen, on mielenkiintoista, että melun parempaa huomiointia maankäytön ja liikenteen suunnittelussa pidettiin selkeästi useammin erityisen tärkeänä kuin rakenteellista meluntorjuntaa. Vähiten vastustusta ehdotuksista herättivät juuri maankäytön suunnitteluun liittyvät toimet, sähköbussien osuuden lisääminen sekä herkkien kohteiden ääneneristävyyden parantaminen.

Kyselyn tuloksia on käsitelty meluntorjunnan toimintasuunnitelmaa valmisteleavassa kokouksessa 20.10.2017. Vastausten yhteydessä saatiin runsaasti palautetta ja kommentteja kaupungin melutilanteeseen ja -torjuntaan liittyen. Kaikki palaute ohjataan oikeille vastuutahoille. Meluntorjunnan toimintasuunnitelman 2018–2022 luonnos valmistuu tammikuun 2018 aikana, minkä jälkeen se lähetetään lausuntokierrokselle. Meluntorjunnan toimintasuunnitelma valmistuu kesällä 2018.

Kuinka tärkeiksi koet seuraavat toimenpiteet kaupungin ääniympäristön parantamiseksi?

